

UNIT - Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere
utdanning og forskning
Abels gate 5A
7030 TRONDHEIM

Vår ref.: 20/02659-2

Dato: 25. mars 2020

Ny digitaliseringsstrategi for universitets- og høgskolesektoren - innspill fra Universitetet i Stavanger

1 Innledning og bakgrunn

UNIT ber om innspill til ny digitaliseringsstrategi fra 2021. Dagens digitaliseringsstrategi 2017-2020 hadde mål om å gi ny retning for digitalisering av sektoren, og således samle institusjonene i sektoren om felles mål og tiltak.

2 Innspill fra Universitet i Stavanger

2.1 Generelt

UiS mener helt overordnet at skal UH-sektoren virkelig gjøre et «kvantesprang» i digitaliseringen så må:

- KD gjennomføre klarere eierstyring om at fellessystemer skal være hovedprinsippet for alle institusjonene
- KD sette av mer penger til anskaffelse og implementering av felles løsninger. Da blir det «dyrt» å ikke velge disse løsningene for den enkelte institusjon
- Det utarbeides felles planer for uttak av gevinster som slike fellesløsninger skal gi
- Det opprettes felles arenaer for deling av kunnskap, i dag blir det rimelig tilfeldig

I digitaliseringsstrategien bør det etter UiS sin mening stå mer om prinsippene for gjennomføring og hvordan dette skal lykkes fra institusjonenes perspektiv, praktisk og finansielt.

Siden strategien ble lansert, er det laget en handlingsplan for digitalisering med ca. 30 målbilder med mulighet til utvidelse. Pr. i dag kan det synes vanskelig å si noe om konkret status for målbildene, hva har sektoren oppnådd og hva gjenstår.

En strategi med målbilder bør etter UiS sin mening være kortfattet, preget av enkelhet, gi tydelige prioriteringer og klare ambisjonsnivå. Dagens strategi inneholder svært mange mål og undermål, uten noen klar prioritering, uten klare ambisjoner og med runde formuleringer. For eksempel sier MA 1.1 «Administrative arbeidsprosesser og brukergrensesnitt er forbedret og effektivisert...». UiS kan ut fra en slik målformulering gjøre en liten digital forbedring for å oppnå målsettingen, men det kan ikke være hensikten. UiS mener derfor at målene bør gis klarere prioritering og ambisjonsnivå.

UiS mener for øvrig at digitalisering av prosesser, data deling og bruk av kunstig intelligens bør prioriteres.

2.2 Hvilke digitale muligheter og utfordringer innen utdanning, forskning bør løftes fram i digitaliseringsstrategien? Hva er de viktigste grepene for å ta UH-sektoren videre? Hvordan skal digitalisering bidra til å forenkle, forbedre og fornye høyere utdanning og forskning?

2.2.1 Hvilke digitale muligheter og utfordringer innen utdanning, forskning bør løftes fram i digitaliseringsstrategien?

2.2.1.1 Utnyttelse av felles læringsplattform

Utnyttelse av felles læringsplattform kan for eksempel være kapasiteten i Canvas, som i praksis er standard læringsplattform i sektoren. Vi ser det som sentralt å sette brukeren i fokus, (jf. Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor (2019-2025), som brevet viser til). Så langt har fokus mht anvendelse av digitale verktøy/tjenester i hovedsak vært «lærerens» og den enkelte institusjons frihet, vilje og evne. Innenfor samme studieprogram har dette gitt svært uensartet tilrettelegging av emnene i programmet for studentene. Det vil være gevinster av enhetlig bruk, struktur og presentasjon av emner i Canvas.

Det er behov for en nasjonal tjeneste for nettkurs, spesielt for EVU/livslang læring og tilfredsstillende forventninger om deling (MOOC-plattform, verktøy og metoder for læringsanalyser som er tilgjengelig men ikke tatt i bruk i Canvas, og bruk av data i adaptive løsninger). Dette er aktuelt spesielt mht gjennomstrømning i studier. Dette er også relevant for vurdering, hvor plattformer og digitale læremidler kan brukes til kontinuerlig vurdering og tilbakemelding.

En vesentlig konsekvens av digitalisering (virtuelt læringsmiljø) er behovet for endringer av det fysiske læringsmiljøet (bygg/rom), noe som følgelig også må være et område for innovasjon. Forventing om økt bruk av digitale verktøy og omfang av nettbaserte utdanninger gir annet behov for kompetanse enn rene ferdigheter i verktøy. Dette kan i større grad bety behov for støttefunksjoner som kan bistå med produksjon av media, utvikling av spesielle digitale læremidler og nettbaserte kursdesign. Det finnes en rekke modeller som definerer IKT-kompetanse, for eksempel fra <https://www.ets.org/> (Digital Transformation: A Framework for ICT Literacy). En aktuell modell UiS gjerne benytter i denne sammenheng er fra Centre of Excellence in Learning and Teaching, University of Glamorgan (https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-642-22763-9_15), som deler "kompetanse" i fire nivå, i forhold til designet i nettbasert undervisning:

- IKT-anvendelse
- IKT-støttet
- IKT-orientert
- IKT-intensivt

Det er kun det første og delvis andre som støttes ved tradisjonell kursing (ferdigheter) av lærere. Jo høyere nivå man ønsker mht nettbasert design, jo større vil behovet være for profesjonell støtte mht utvikling og rådgivning.

2.2.1.2 Felles plattform/tjeneste for nettkurs, inkludert betalingstjeneste

NOU 2014:5, MOOC til Norge, MOOC til Norge – Nye digitale læringsformer i høyere utdanning, kom i sin tid med en rekke anbefalinger som fortsatt er svært aktuelle for digitalisering av utdanning i UH-sektoren. Få av disse ble iverksatt. Begrepet «MOOC» kan av noen oppfattes som mindre aktuelt nå enn i tiden for NOU 2014:5. Men erstattes «MOOC» med «åpne nettbaserte utdanninger», eller generelt «nettbasert utdanning», er NOU-ens analyser og forslag til tiltak fortsatt generelt gyldige. Blant de tiltakene som ikke ble iverksatt, er det følgende ett vi ser konkret behov for både for egen virksomhet, spesielt for EVU, men som vi også mener vil løse utfordringer og bidra til å nå mål på EVU-området nasjonalt. Det er i de fleste sammenhenger forventing om at digitalt innhold og nettbaserte kurs skal kunne deles. I praksis er dette nå ikke mulig uten at

den som ønsker å dele får en betydelig kostand med dette. En felles tjeneste driftet sentral, som forslått i NO 2014:5, kan løse dette:

- «Utvalget anbefaler at det legges til rette for at norske institusjoner får tilgang til en eller flere MOOC-plattformer som er tilpasset norsk og samisk språk og norske institusjoners profil (kapittel 11).»

2.2.1.3 Felles tjeneste for lagring og gjenfinning av digitalt media, spesielt råmateriale

Digitalisering av utdanning fører naturlig også med seg økt produksjon av digitalt innhold og media som video, foto, lyd, grafikk, animasjon etc. Dette har verdi både for gjenbruk og historisk. Som en følge av dette har alle i UH-sektoren behov for system for lagring og gjenfinning, da spesielt til råmateriale. Få i sektoren har løst dette på en god måte, og må eventuelt investere i og drifte slike system selv. Behovet og løsningen på dette er imidlertid den samme for alle i UH, noe som burde gi grunnlag for en felles tjeneste i sektoren. Dette vil også gi grunnlag for enklere deling av digitalt materiale i sektoren.

2.2.2 Hva er de viktigste grepene for å ta UH-sektoren videre?

UiS mener at de viktigste grepene for sektoren i større grad er å:

1. Prioritere mål/undermål og sette klarere ambisjonsnivå
2. Utnytte kapasiteten systematisk systemer og verktøy som allerede er tatt i bruk i sektoren
3. Implementere felles systemer for alle institusjonene i sektoren

2.2.3 Hvordan skal digitalisering bidra til å forenkle, forbedre og fornye høyere utdanning og forskning?

UiS mener at et sterkere felles fokus på digitalisering av administrative prosesser vil kunne forenkle og forbedre høyere utdanning og forskning i vesentlig grad. Det ligger store både kvalitative og kvantitative gevinster i dette. UiS har kommet langt på dette feltet innenfor Digital Campus og UiS Innsikt. Innenfor Digital Campus har studentene hatt hovedfokus. UiA har kommet lenger enn oss når det gjelder digitalisering av administrativt prosesser for administrativt ansatte, og vi ønsker å «overføre» en del av det gode arbeidet som er gjort ved UiA til våre prosesser, slik som digitalisering av timelønnede, In & Outboarding for ansatte osv. I sektoren er det dessverre i stor grad opp til hver institusjon å velge system, gjennomføring av prosesser osv. Her er det svært mye å hente for UH-sektoren.

2.3 Bør det gjøres justeringer i eksisterende målbilder?

Generelt er målbildene ikke oppnådd, men fortsatt relevante. Det bør fokusere primært på disse, ikke spre ut på for mange nye. Utnytt det momentet som Korona-krisen har gitt mht digitalisering, men aksepter startpunktet, som for de fleste er grunnleggende bruk av verktøy.

Mulig nyt målbilde: Virtuell mobilitet. Dette innebærer å delta i utdanning både nasjonalt og internasjonalt uavhengig av reising/fysisk tilstedeværelse, og gjelder også lærere.

Anvendelse av kunstig intelligens og datadeling bør prioriteres og gis tydelige mål og ambisjonsnivå.

2.4 Tiltak som bør vurderes på strategisk plan (med begrunnelse opp mot målbilder), gjerne relatert til:
forskningsinnsats på særlig viktige områder, som for eksempel digitalisering for grønt skifte, stordata og kunstig intelligens
yrkes- og profesjonstilpasset digital kompetanse, dimensjonering av studietilbud og desentralisert utdanning
FNs bærekraftsmål og det grønne skiftet
datadeling og anvendelse av kunstig intelligens
målene i langtidsplan for forskning og høyere utdanning, eller andre sektorføringer

Dimensjonering og desentralisert utdanning er noe som åpenbart må vurderes i forhold til digitalisering og nettundervisning både mht kapasitet (utnytte automatikk i teknologien som massemedium), og for å kunne opptre med tilbud på tvers av campus (geografisk uavhengig). En videreutvikling av denne tanken kan i større grad også være en arbeidsdeling i sektoren både på grunnleggende fellesemner og på de helt spesielle emnene som kun få i sektoren har kompetanse på. Dette kan spesielt være aktuelt mht EVU/livslang læring.

Ift Mål 4, God utdanning, "Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle":

I denne sammenheng tenker vi spesielt på flyktninger, som det vil være mulig å både nå med utdanning og reintegrere med utdanning via nett. Et eksempel på dette er en aktør UiS/NETTOP har hatt kontakt med: <https://kiron.ngo/en/>, som bruker MOOCs for bl.a. å kvalifiser flyktninger til å komme inn igjen i utdanningsløp.

Ole Ringdal

Direktør Organisasjon og infrastruktur

Saksbehandler: John William Viflot, tlf.: +47 51 83 44 98